

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Raportul pentru 5 luni de activitate a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Iunie-Noiembrie, 2019

INTRODUCERE

La preluarea mandatului de ministru al sănătății, muncii și protecției sociale am considerat necesar de a elucida, preveni și stopa schemele frauduloase de irosire a banului public, de a transparentiza efectuarea achizițiilor publice în sfera ocrotirii sănătății și protecției sociale. Încă în luna iunie 2019, am insistat asupra efectuării inspecțiilor financiare în instituțiile asupra cărora planau cele mai mari suspiciuni de existență a încălcărilor de ordin financiar și administrativ: Compania Națională de Asigurări în Medicină, Casa Națională de Asigurări Sociale, IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, precum și la Minister în special sub aspectul corectitudinii alocării mijloacelor financiare Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate. Astfel, urmare a adresării efectuate în luna iunie 2019, Inspecția Financiară a emis la începutul lunii noiembrie 2019 prescripții prin care a constatat încălcări la 3 din instituțiile menționate și anume:

- La **Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale** pe parcursul anului 2018 s-a constatat gestionarea cu multiple abateri de la normele legale în vigoare a mijloacelor financiare, fiind dezafectate mijloacele bugetului de stat cu 12,1 milioane lei, surse care au fost utilizate contrar destinației stabilite în buget.
- La **Casa Națională de Asigurări Sociale** au fost constatate multiple încălcări admise în perioada 01.01.2018 - 01.07.2019: încălcări la capitolul calcularea și achitarea plăților salariale (sporuri acordate neregulamentară la salariu în mărime de 15841,7 mii lei; acordarea neîntemeiată a 12 premii ex-președintelui CNAS pe parcursul anului 2018 în mărime totală de 116,6 mii lei), s-au constatat supraplăți la acordarea prestațiilor sociale în sumă de 6.916,9 mii lei, care nu au fost reflectate în raportul privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat, fiind denaturate datele raportate; neîntreprinderea măsurilor pentru încasarea creanțelor în sumă de 38,9 mii lei, fiind expirat ulterior termenul de prescripție pentru încasarea pe cale judiciară, etc.
- La **IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească** au fost constatate multiple derogări de la legislația privind achizițiile publice în procesul procurării de ambulanțe (semnarea contractului de achiziție a 69 de ambulanței în lipsa depunerii integrale a garanției de bună execuție; procurarea de ambulanțe care au un consum de 21 litri combustibil la 100 km, deși în caietul de sarcini se solicitase nu mai mult de 17 litri combustibil la 100 km, fapt care a generat timp de 14 luni cheltuieli suplimentare de 2.426,6 mii lei), neîndeplinirea măsurilor necesare pentru încasarea în beneficiul instituției medicale menționate a penalității în valoare de 2.587,4 mii lei pentru livrarea cu întârziere a ambulanțelor; autosanitarele importate n-au fost dotate conform caietului de sarcini etc.
- La celelalte instituții menționate indicate inspecția financiară continuă.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

În afară de aspectele menționate mai sus, am constatat numeroase alte încălcări la gestionarea banului public în alte proceduri de achiziționare a mijloacelor de transport sanitar și a medicamentelor. În privința acestora se desfășoară anchete inițiate de către organele de drept, informația fiind încă secret al anchetei.

Unele aspecte ale procurării de insulină pe parcursul anului 2018 au fost elucidate în cadrul briefingului de presă din 04.10.2019. În special am atras atenția asupra faptului că la unele poziții cantitatea de insulină achiziționată de fosta conducere a Ministerului și a Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a fost mărită de 6 ori în raport cu cantitatea necesară, fiind mărită nejustificat suma de bani necesară pentru achiziții de la 24.466,1 mii lei la 124.254,934 mii lei. Deși această situație creată oricum s-a răsfrâns negativ asupra bugetului public și asupra pacienților, cu toate presiunile mediatică, politice și administrative la care am fost supuși, totuși am gestionat această situație în felul în care a fost posibil să stopăm irosirea în continuare a banului public reducându-se la minim pierderile suferite atât de bugetul de stat, cât și de pacienți.

La clinica din Vorniceni a IMSP Institutul de Ftziopneumologie "Chiril Draganiuc" am constatat o situație de-a dreptul ieșită din comun. Statul a investit în edificarea și dotarea acestei clinici aproximativ 90 milioane lei, însă această clinică, deși pentru ochii lumii a fost deschisă încă în anul 2014, în realitate nici până astăzi nu a fost dată în exploatare, plătindu-se anual cheltuielile de întreținere a unui edificiu pustiu. Din puținele acte existente, este clar că multe rigori și cerințe contractuale nu au fost respectate de cei care au edificat construcția (o companie care e intrată în insolabilitate), la moment clădirea nu este aprovizionată cu apă (pentru aceasta fiind necesare investiții noi și timp), deja a început erodarea subsolului clădirii și este necesară stoparea distrugerii ei. Am început elucidarea tuturor problemelor, evaluarea situației și am planificat măsuri concrete care urmează să continue pentru a duce acest lucru la bun sfârșit și a transmite în exploatare această construcție pentru a fi utilizată conform destinației.

Am constatat la Minister că au fost elaborate documente prin care a fost creat artificial un monopol în ceea ce privește prestarea serviciilor de dializă, precum și documente prin care unii agenți economici erau nejustificat scutiți de plata TVA în baza unor aprobări ale Ministerului la importul în țară a unor categorii de mărfuri de către acești monopoliști.

Unii angajați în funcții de conducere din Minister și din instituții subordonate nu acționau în interesul țării, pacienților și al funcțiilor pe care le dețineau și le mai dețin în continuare.

Cu toate cele constatate și a multor altor probleme și obstacole, am reușit împreună cu echipa mică a Ministerului să întreprindem o multitudine de măsuri de politici menite să îmbunătățească situația în domeniile de activitate ale autorității.

SĂNĂTATE

1. Identificând un suport financiar de la Agenția Internațională de Energie Atomică (AIEA) în sumă de 600.000 euro și alți 500.000 euro în calitate de co-plată care au fost asigurați de Ministerul de Finanțe am reușit **procurarea unui aparat linear pentru radioterapie** pentru pacienții oncologici care va îmbunătăți calitatea serviciilor de tratament și va micșora considerabil rândurile de așteptare a pacienților. Transferul banilor deja a fost efectuat și în prezent AIEA procură echipamentul.
2. Am mărit **plățile pentru munca de noapte** a personalului medical și non-medical încadrat în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Din 1 octombrie 2019 plățile au crescut de câteva ori în comparație cu cele existente și personalul care, potrivit programului de muncă, își desfășoară activitatea pe timp de noapte, între orele 22.00 și 6.00, beneficiază de plăți suplimentare fixe care ajung până la 1000 de lei brut pentru o tură, conform specialității și unității în care activează angajatul. Această schimbare vine să soluționeze insuficiența cadrelor medicale în turele de noapte, dar și creșterea motivației financiare, luând în considerare surmenajul personalului medical în orele de noapte dar și arderea profesională. (HG nr. 433 din 11.09.2019 privind modificarea HG nr.837/2016).
3. A fost eliminat **monopolul în prestarea serviciilor de dializă** în ambulatoriu reducându-se termenul de 25 ani al parteneriatului public-privat și eliminând exclusivitatea doar a unui singur agent economic în contractarea serviciilor de dializă în sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală (HG nr. 521/06.11.2019 despre modificarea HG nr. 574/2013 cu privire la parteneriatul public-privat pentru serviciile de dializă).
4. Au fost identificate și agreeate surse financiare în sumă de 10 milioane de euro din partea Guvernului României pentru extinderea serviciilor de diagnostic medical pentru copii și populația cu un acces mai jos la acest tip de servicii din zonele de Nord și Sud, prin **procurarea echipamentelor medicale moderne**: 2 echipamente de rezonanță magnetică (RMN), 2 tomografe computerizate și 2 mamografe staționare pentru zonele de Nord și Sud și 1 RMN pentru copii la Institutul Mamei și Copilului.
5. Au fost inițiate modificări legislative care au finalizat în aprobarea la 26.07.2019 în lectura a doua în Parlamentul RM a modificărilor la Legea privind controlul tutunului, Codul contravențional și Codul fiscal, care prevăd aceleași **reglementări și interdicții pentru produsele din tutun care nu ard**, cum ar fi IQOS sau Glo, ca și pentru țigarele obișnuite.
6. Au fost actualizate toate **comisiile de specialitate ale ministerului**, aplicându-se obligativitatea de declarare a conflictelor de interes și transparența activităților, luându-se în considerare faptul că comisiile pregătesc caietele de sarcini pentru procurarea medicamentelor și echipamentelor medicale.
7. Am modificat Regulamentul privind **numirea în funcție pe bază de concurs a conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice** și a Contractului-tip de management al instituției, astfel

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

încât numirea în funcție a conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice să se facă prin concurs cu criterii clare, transparente și echitabile. Această schimbare vine să crească competitivitatea, profesionalismul și integritatea celor care pretind la funcția de conducător, să excludă conflictele de interese, să asigure transparența procedurii de selecție, să excludă nepotismul și influența politicului din sistemul medical. (HG Nr. 444 din 13-09-2019 cu privire la modificarea HG nr. 1016/2016).

8. Am pregătit și transmis către Guvern modificările legislative pentru **majorarea de circa 3 ori a indemnizațiilor unice pentru absolvenții** medici și farmaciști (de la 45 mii lei la 120 mii lei) și pentru personalul medical și farmaceutic cu studii medicale medii (de la 36 mii lei la 96 mii lei) care merg să lucreze în sate și orașe mici.
9. Am pregătit și inițiat cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății modificări la **reglementarea și organizarea studiilor prin rezidențiat**, astfel încât să beneficieze atât studenții, cât și sistemul medical. Locurile de rezidențiat vor fi împărțite în baza unei concurențe loiale pe post, a rezultatelor studiilor anterioare și nu a unor criterii opace. Proiectul Hotărârii de Guvern a fost deja trecut prin procedura de transparență decizională.
10. A fost finalizat **conceptul actualizat al Educației Medicale Continue (EMC)** pentru medici, farmaciști și lucrători medicali și farmaceutici cu studii medii.
11. Am finalizat de asemenea cu susținerea Organizației Mondiale a Sănătății crearea cadrului legal pentru a permite **încadrarea în câmpul muncii a absolvenților cu studii medicale universitare** (după anul 6) până la admiterea în rezidențiat, cât și încadrarea temporară în câmpul muncii a studenților medicinisti în calitate de personal medical mediu pe parcursul studiilor universitare începând cu anul 4 și până la finalizarea lor fapt ce va permite studenților să profeseze medicina sub supraveghere și să acopere astfel unele goluri de personal din sistemul medical.
12. Asistați de un expert al OMS am inițiat evaluarea introducerii **procedurii de licențiere a medicilor și practicii medicale** în Republica Moldova care la moment lipsește, fapt inadmisibil într-un sistem de sănătate.
13. A fost lansat la 07 octombrie 2019 în comun cu Centrul Național Anticorupție și Autoritatea Națională de Integritate **Ghidul Integrității Medicale**, creat cu scopul de a oferi suport lucrătorilor medicali și conducătorilor IMSP în edificarea și menținerea unui climat de integritate instituțională, oferind informații detaliate privind măsurile generale de integritate aplicabile lucrătorilor medicali, în conformitate cu prevederile cadrului legislativ. Ghidul conține modele de acte, utilizarea cărora va simplifica procesul de conformare a lucrătorilor medicali cu cerințele de integritate.
14. Deși activitatea de creare a **portalului online a certificatelor de concediu medical** în iunie 2019 am găsit-o practic eșuată, am finalizat-o și lansat-o în termen de 2 luni. Scopul raportării online este reducerea termenilor de procesare a datelor și plata mai rapidă a indemnizațiilor.

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

15. Au fost identificate surse financiare de la partenerii internaționali pentru crearea **Registrelor Pacienților cu Diabet Zaharat, Cancer și Boli Renale**, registre care trebuie să devină depozite centralizate de date despre morbiditate, monitorizarea pacienților și fiecare caz nou de îmbolnăvire. Evidența la zi a acestor grupuri de pacienți permite efectuarea analizelor referitor la screening, diagnostic, tratament și supraveghere pentru a produce intervenții cost-eficiente, dar și pentru estimarea cantităților necesare de medicamente și procurarea lor prin procedura de achiziții.
16. A fost inițiată cu acordul E-guvernării, STISC și Guvernului crearea **Centrului Analitic și de Informare** a MSMPS care va fi responsabil de toate sistemele informaționale din sistemul de sănătate, de colectarea datelor și de analiza lor. Aceasta va oferi posibilitatea de integrare a diferitor sisteme informaționale create fragmentat până acum (SIAMP, SIAS, SIERUSS, Transplant, portalul online de certificate medicale, etc) și conectarea tuturor instituțiilor medicale la el.
17. Au fost procurate centralizat **semnăturile electronice pentru medicii de familie** din țară, astfel ca să poată dispune de acces și aprobare a documentelor în SIAMP.
18. A fost obținută finanțarea de la doi parteneri internaționali (ONU și Republica Cehă) pentru crearea a două **certIFICATE electronice** – Certificatul medical de naștere și Certificatul medical de deces.
19. A fost obținut **Acordul de finanțare a construcției a două spitale regionale - Nord și Sud** dintre Guvernul Republicii Moldova cu BEI. În prezent se pregătește pachetul tehnic de documente (concept, actualizarea studiilor de fezabilitate existente) pentru semnarea Acordului de finanțare și inițierea activităților concrete pe subiect.
20. Se află în finalizare procesul de elaborare a **Strategiei de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pentru anii 2020-2030**. Moldova nu a avut o strategie de sănătate din 2017 când s-a încheiat Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pentru anii 2007-2017. Procesul de elaborare este susținut financiar prin expertiza acordată de către Organizația Mondială a Sănătății.
21. Este inițiată procedura de modificare a cadrului legal pentru **restabilirea funcționalității Agenției Naționale de Sănătate Publică** care în urma reformei din anul 2017 a devenit o instituție de tip gigant cu o funcționalitate redusă care include subdiviziuni incompatibile unele cu altele atât din punct de vedere legal, cât și funcțional, așa ca Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate, Inspekția Farmaceutică sau dispune de secții în incapacitate totală de a produce politici din lipsa de personal stabilit, așa cum de exemplu în domeniul managementului resurselor umane în sănătate, serviciu care a fost totalmente distrus în procesul de reformare a instituției, în pofida faptului că migrația personalului medical a atins cote maxime.
22. În septembrie 2019 a fost lansat **proiectul cu privire la acoperirea universală cu servicii de sănătate** în Moldova, prevăzut pentru 4 ani și finanțat de Agenția Elvețiană pentru

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Dezvoltare și Cooperare (SDC) (4.472.563 franci elvețieni). Proiectul e implementat de Banca Mondială pe componenta de modernizare a sectorului sănătății și fortificarea capacităților CNAM pentru o gestiune mai eficientă a fondurilor de asigurări în sănătate; și de Crucea Roșie Elvețiană pe componenta „Spre echitate în sănătate prin responsabilitate socială”.

23. A fost intensificată colaborarea cu Organizația Mondială a Sănătății și **Fondul Global de combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei**, prin implicarea expertizei internaționale, efectuarea studiilor de evaluare și elaborarea strategiilor de implementare a acțiunilor și asigurarea a sustenabilității programelor, în special a celor de profilaxie în concordanță cu viziunile internaționale de integrare a serviciilor - proces necesar pentru eficientizarea utilizării resurselor umane, financiare, dar și pentru îmbunătățirea accesului la aceste servicii pentru populația Republicii Moldova.
24. În conlucrare cu experți din România **au fost revăzute 16 programe naționale în sănătate**, fapt care a permis optimizarea bugetelor acestor programe și excluderea elementelor de procurări dubioase a medicamentelor pentru tratamentul anumitor maladii, cât și includerea abordării planificării programelor bazate pe dovezi.
25. În conlucrare cu reprezentanții ONU în Republica Moldova am început lucrul de revizuire a **procedurilor de achiziție a endoprotezelor** de articulație coxofemurală și genunchi pe de o parte, și fortificarea capacităților serviciului medical din Moldova pe de altă parte, pentru a reduce listele de așteptare create istoric, și care nu permit accesul la protezarea acestor articulații pentru circa 8.000 pacienți din Moldova.
26. Au fost lansate și desfășurate în această perioadă mai multe **campanii de informare și educare în sănătate** a populației Republicii Moldova pe domenii prioritare de sănătate:
  - Campania de donare a sângelui în rândurile tineretului;
  - Campania de informare despre intoxicațiile exogene - prin Dispoziție interministerială a MSMPȘ și MECC și cu suportul de expertiză și informațional al OMS, cu referire la prevenirea intoxicațiilor exogene, cu predilecție a celor cauzate de utilizarea pesticidelor și medicamentelor veterinare pentru tratarea maladiilor la copii. Școlile au petrecut concursuri de desen la acest subiect. Inițiativa a fost lansată în conlucrare cu MAI pentru restricționarea accesului la aceste substanțe toxice, iar prin intermediul IMSP și a medicilor de familie a fost asigurat accesul la medicamente umane pentru tratamentul scabiei și pediculozei;
  - Campania de informare cu referire la consumul excesiv de alcool (noiembrie);
  - Campania națională de luptă împotriva traficului de ființe umane (18-25 octombrie);
  - Campania de conștientizare privind Cancerul mamar, susținută de OMS;
  - Campania de promovare a consumului redus de sare în alimentație;
  - Concursul Premiul Național “Pentru o viață activă la orice vârstă”.
27. Au fost negociate și lansate **proiecte de colaborare și asistență tehnică** prin bună conlucrare și suport internațional din partea Ambasadelor Franței, Japoniei, Cehiei, Regatului Norvegiei

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

și stabilite repere pentru potențiale proiecte cu Lituania, Belarus, Polonia în domenii de sănătate și protecție socială.

Medicamente

28. A fost definitivat **proiectul de Lege a Medicamentului** - o restanță rămasă încă din 2017 în implementarea Acordului de Asociere. Această lege este esențială pentru armonizarea procedurilor de reglementare a calității, siguranței și eficienței medicamentelor cu cele aplicate de Comunitatea Europeană. Implementarea ei va atrage pe piața Republicii Moldova producătorii cu renume mondial, precum și va permite producătorilor locali să ridice nivelul de competitivitate a produselor sale pe piața globală.
29. Este propusă **soluționarea problemei deșeurilor medicamentoase**, ce reprezintă un risc sporit pentru sănătate publică și nu a fost rezolvată de la independență încoace. De la 1 ianuarie 2020, populația va avea posibilitate să aducă medicamentele expirate și neutilizate, precum și termometrele cu mercur la punctele de colectare în farmacii, care ulterior vor fi nimicite inofensiv prin co-incinerare. Această a devenit posibilă odată cu aprobarea noii Legi a Mediului în august 2019.
30. Este în curs de elaborare un **mecanism flexibil de înregistrare a prețurilor de producător la medicamente** pentru a reîntoarce pe piața farmaceutică circa 3000 de medicamente ale producătorilor europeni, care masiv au plecat din Republica Moldova în perioada 2016-2019, ce a redus semnificativ accesul populației la medicamente calitative și a contribuit la creșterea cu circa 5% a cheltuielilor private pentru sănătate doar în doi ani (73% în 2018 vizavi de 68% în 2016). Mecanismul nou va pune în condiții egale producătorii autohtoni de medicamente, ceea ce va contribui la creșterea competitivității lor pe piața externă.
31. Se revede **metodologia de includere a medicamentelor în Lista** medicamentelor compensate de către sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală, în cadrul programelor naționale și în achizițiile publice de medicamente – împreună cu experții internaționali OMS sunt stabilite în prezent reguli comune, clare și transparente, bazate pe dovezi științifice pentru includerea medicamentelor conform necesităților reale ale populației.
32. Este în proces de dezvoltare softul care va urma cu implementarea din februarie 2020 a **sistemului de monitorizare a stocurilor de medicamente** care va permite în timp real identificarea deficitului de medicamente pe piața și intervenții rapide pentru soluționarea lui.
33. A fost inițiată elaborarea **proiectului Legii Farmaciei**, care va reglementa organizarea asistenței farmaceutice a populației și va soluționa problemele accesului echitabil la servicii farmaceutice sigure și calitative, în special în zonele rurale.
34. A fost **actualizată lista medicamentelor compensate** în baza ordinului MSPMS nr. 492/139 din 22.04.2013 prin excluderea a circa 250 de poziții de medicamente cu termen expirat de

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

înregistrare a prețului și introducerea medicamentelor noi înregistrate în Republica Moldova. Acțiunea de excludere are ca scop utilizarea eficientă a fondurilor de asigurare și nu a mai fost realizată din anul 2018.

35. Pentru prima dată după o distanță de 4 ani (din anul 2016) **au fost colectate prețurile noi pentru medicamentele vândute în farmacii**, cu scopul actualizării prețurilor și a ratei de compensare pentru lista medicamentelor compensate, începând cu 01 Decembrie 2019, acțiune care are drept scop reducerea cheltuielilor de buzunar a populației pentru medicamente compensate.
36. Se află în proces de elaborare **Regulamentul de negociere a prețurilor pentru medicamente compensate**, care urmează a fi aprobat și care va intra în vigoare din 01 Decembrie 2019. Are ca scop aplicarea drepturilor CNAM în negocierea prețurilor la medicamente compensate cu scopul utilizării eficiente a surselor financiare și sporirii accesului populației la medicamente.
37. Se află în proces de elaborare o nouă **metodologie de calculare a prețurilor pentru medicamente compensate**, care va fi aplicată începând cu ianuarie 2020 și va veni să fortifice actualizarea regulată a prețurilor la medicamente compensate în scopul reducerii cheltuielilor populației pentru medicamente.
38. Se află în proces de **evaluare dosarele pentru medicamente compensate** depuse din anul 2017 și ne examinate de guvernarea precedentă. Astfel începând cu 01 Decembrie 2019 va fi extinsă lista de medicamente compensate cu introducerea medicamentelor noi pentru tratamentul maladiilor cardiovasculare, osteoporozei, diabetului zaharat, sclerozei multiple și pentru tratamentele efectuate în staționarul de zi.

Prestarea Serviciilor Medicale

39. A fost creat un **sistem informațional de înregistrare la servicii medicale** introdus din 01 Noiembrie în regim pilot, care va oferi populației valorificarea dreptului la libera alegere a prestatorului de servicii medicale în dependență de locația geografică, durata de așteptare pentru serviciul medical, și specialistul. Sistemul va deveni deplin funcțional începând cu Februarie 2020 și va fortifica capacitatea CNAM de cumpărător strategic de servicii medicale având la dispoziție un instrument bun de analiză a necesităților în servicii medicale.
40. Au fost semnate **contracte adiționale** de către peste 350 de centre de sănătate cu CNAM pentru valorificarea deplină a fondurilor destinate asistenței medicale primare, fonduri neutilizate de la începutul anului.
41. Sunt în proces de revizuire **metodele de plată pentru asistența medicală primară** care vor intra în vigoare începând cu ianuarie 2020 și vor spori atingerea performanței de către medicii de familie și echipa lor.
42. Au fost revăzuți **indicatorii de performanță de plată** pentru asistența medicală primară.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

43. Începând cu Februarie 2020 va fi pilotat un nou model de prestare a serviciilor medicale specializate de ambulator bazat pe **practica liberă a medicului specialist**. Modelul va spori accesul la servicii medicale specializate în ambulatoriu și va îmbunătăți calitatea acestora prin introducerea metodei de plată per serviciu. În prezent cu acest scop se actualizează cadrul legal pentru a iniția procedură legislativă.
44. Mai multe instituții medicale spitalicești (Spitalul Clinic din Bălți, Spitalul din Cărpineni, Spitalul Raional Basarabeasca) care erau în incapacitatea de plată a salariilor lucrătorilor medicali și angajaților săi datorită situației financiare precare (în cazul spitalului clinic din Bălți - datorii istorice aproape de 35 mln lei și structură ineficientă), au fost scoase din impas fiind contractați, urmărindu-se principiul eficienței alocative și profilului instituției, ceea ce nu a fost făcut de guvernarea precedentă.
45. Sunt reevaluate **costurile pentru servicii medicale** și estimate volumele de servicii medicale prestate în instituțiile spitalicești contractate de CNAM. Astfel din ianuarie 2020 instituțiile spitalicești vor fi contractate în baza noilor costuri pentru unitățile de primiri urgențe, programe speciale în endoprotezare, transplant, cardiologie și programul general. Noile costuri vor reflecta cheltuielile reale pentru aceste programe ceea ce va spori sustenabilitatea financiară a instituțiilor publice spitalicești și va pune bazele pentru dezvoltarea continuă a calității serviciilor cumpărate de CNAM.
46. Este inițiat **procesul de contractare a instituțiilor medicale** de către CNAM pentru anul 2020 care în premieră urmărește principiul de negociere adevărată a volumelor contractuale bazate pe capacitățile prestatorilor, și necesitățile populației în servicii medicale. Contractarea curentă va spori alocarea eficientă a fondurilor de asigurări medicale și va contribui la o finanțare mai durabilă a prestatorilor publici de servicii medicale.

DOMENIUL SOCIAL

47. Am fost **majorată indemnizația unică la nașterea copilului** cu 1608 lei, astfel ea constituind din 1 iulie 2019 7911 lei (modificarea HG1478/2002).
48. A fost finalizată și înaintată Guvernului inițiativa legislativă de modificare a legii pentru a introduce **plafonarea pensiilor**, astfel încât să nu existe diferențe enorme între pensia minimă și cea maximă.
49. A fost semnat **Acordul de finanțare** dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de asociere RM-UE” finanțat din bugetul UE prin Instrumentul European de Vecinătate care acordă suport pentru participarea Republicii Moldova în cadrul programelor UE ce țin de promovarea egalității de gen, abilitarea femeilor prin integrarea perspectivei de gen în politicile publice locale, precum și combaterea violenței domestice care afectează femeile și copii. Proiectul are un cost total de 10.700.000 EURO.

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

50. A fost acordat dreptul la alocație nominală de stat în mărime de 500 lei lunar pentru **merite deosebite față de stat** persoanelor decorate cu Ordinul Republicii domiciliat pe teritoriul Republicii Moldova, dar care sunt beneficiari de pensii a altor state egalându-i în drepturi cu ceilalți beneficiari de acest tip de alocații (modificarea HG 1413/2013).
51. A fost semnat **Acordul în domeniul securității sociale cu Republica Belarus** (23 octombrie 2019), cetățenii ambelor state vor putea beneficia de echivalarea dreptului la pensie recunoscându-li-se contribuțiile sociale și alte prestații sociale și de boală.
52. Se află în negocieri **acordul în domeniul securității sociale cu Letonia și Grecia** astfel încât să fie echivalate pensiile și recunoscute contribuțiile sociale.
53. A fost elaborat proiectul legii cu privire la **ratificarea Convenției de la Istanbul (violența împotriva femeilor)**. La finele lui 2019 noul proiect a legii va fi promovat pentru ratificarea convenției. Totodată, au fost inițiate primele consultări cu reprezentanții Organizației internaționale a Muncii cu privire la ratificarea Convenției nr. 190 (hărțuire și violența la locul de muncă) și Convenției nr. 102 (Standarde minime în domeniul protecției sociale). Ratificarea acestor convenții și implementarea măsurilor necesare va spori considerabil nivelul de trai a populației.
54. A fost elaborat și trimis pentru aprobare proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea **Serviciului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate**.
55. A fost elaborat și trimis pentru aprobare proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea **Serviciului social „Locuință socială asistată”** (Beneficiar al Serviciului este persoana cu vârsta cuprinsă între 16 și 23 ani, care are nevoie de suport adițional în rezultatul căruia să poată duce un trai independent).

De la 01 ianuarie 2020:

56. Se mărește **accesul la ajutoare sociale de stat** la un număr de 2400 de familii prin creșterea indicatorului de bunăstare (proxy) cu 2.82 puncte.
57. Se **majorează cuantumul ajutorului pentru perioada rece a anului (APRA)** de la 350 la 500 de lei pe lună.
58. Se **majorează numărul de persoane care vor beneficia de indemnizația pentru perioada rece a anului** în urma creșterii multiplicatorului pentru venitul lunar minim garantat (VLMG) de la 1,95 la 2.2 - circa 200 000 familii vor beneficia de acest ajutor (o creștere cu 30 000 familii).
59. Se **majorează cuantumul alocației pentru persoanele cu dizabilități** severe, accentuate și medii cu 40%.

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

60. Se **majorează alocația lunară de stat veteranilor** conflictului de pe Nistru, participanții la acțiuni de luptă și alte categorii de militari - de la 100 la 300 lei, conform Legii 121/2001.
61. Se **majorează alocația socială persoanelor vârstnice** de la 215 lei la 539 lei care nu beneficiază de pensie din motiv că nu au acumulat cei minim 15 ani stagiu de muncă.
62. Se introduce pentru prima dată **compensarea** în sumă de 50 lei pe lună pe parcursul întregului an pentru **consumul energiei electrice** tuturor beneficiarilor de pensii cu o pensie mai mică de 1500 lei, persoanele cu dizabilități și vârstnicilor ce beneficiază de alocații sociale (vor beneficia total 399 926 de persoane).
63. A fost extins dreptul la **alocații lunare de stat tuturor victimelor reabilitate ale represiunilor politice** cetățeni ai RM, indiferent de faptul dacă sunt beneficiari de pensii sau alocații în sistemul național.
64. Se va aplica indexarea anuală și pentru cota care revine în pensie din bugetul de stat în cazul pensionarilor funcționari publici.
65. **Se accelerează recalcularea pensiilor** tuturor persoanelor care au muncit după atingerea limitei de vârstă prin comprimarea perioadelor de recalculare de la 2027 la 2024.

Protecția copiilor și a familiilor cu copii

66. A fost elaborat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri, care prevede posibilitatea achitării pentru copiii cu statut de copil rămas temporar sau permanent fără ocrotire părintească, precum și pentru tinerii care, pînă la împlinirea vârstei de 18 ani dețineau statutul de copil rămas fără ocrotire părintească, care își fac studiile în învățămîntul profesional tehnic secundar, nivelurile de învățămînt 3-7, precum și studii superioare integrate și de rezidențiat în învățămîntul superior medical și farmaceutic, precum și pentru copiii cu statut de copil rămas temporar sau permanent fără ocrotire părintească care sunt plasați în școală de tip internat a următoarele tipuri de indemnizații:
  - a. indemnizație unică la absolvirea școlii de tip internat în mărime de 5000 lei;
  - b. indemnizație lunară pentru întreținere în mărimea minimului de existență;
  - c. indemnizație lunară pentru locațiunea locuinței în mărime de 500 lei lunar;
  - d. indemnizație unică pentru efectuarea cercetărilor, editarea tezei și lucrării de diplomă în ultimul an de studii în mărime de 500 lei;
  - e. indemnizație unică la absolvirea instituției de învățămînt în mărime de 10000 lei.
67. A fost elaborat un proiect de modificare a Legii nr.99/2010 privind **regimul juridic al adopției** care are drept scop simplificarea procedurilor de adopție, excluderea lacunelor existente și asigurarea unei protecții mai bune a copiilor cu statut de copil adoptabil.

MUNCA

Raporturi de muncă și politici de ocupare a forței de muncă:

68. A fost elaborat proiectul de Lege privind modificările privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, Inspekția Muncii, Codul penal și Codul contravențional. Scopul acestui proiect este **reglementarea eficientă a activității agențiilor private** pentru ocuparea forței de muncă, în vederea creșterii responsabilității acestora pentru respectarea drepturilor cetățenilor Republicii Moldova, care emigrează în scop de muncă, astfel ca ei să fie asigurați că se află în siguranță, își vor primi salariul convenit și li se vor respecta drepturile de muncă atât în țara primitoare, cât și în Republica Moldova la întoarcere.
69. A fost elaborat Proiectul de Lege pentru modificarea Codului muncii și a Legii nr.158/2008 privind **funcția publică și statutul funcționarului public** prin care se urmărește excluderea practicii vicioase de obținere ilegală a certificatelor de concediu medical, când unii salariați (de multe ori cu funcții înalte în administrația instituțiilor de stat) în ziua când urmează să fie eliberați din serviciu apelează la instituții medicale și obțin ilegal certificate de concediu medical, iar angajatorul drept urmare era obligat să nu-l concedieze, iar dacă l-a concediat era obligat să-l restabilească în câmpul muncii, cu plata unor prejudicii materiale și morale semnificative.
70. A fost elaborat Proiectul de modificare a Codului muncii în vederea asigurării unei mai bune **flexibilități în cadrul raporturilor de muncă** având ca scop combaterii fenomenului muncii neformale, creării de noi oportunități pentru angajare pentru persoanele care îngrijesc de copii în special pentru femei, asigurarea unui echilibru just între interesele angajatorilor și drepturile salariaților prin: obligativitatea înregistrării în Registrul salariaților a contractelor individuale de muncă; posibilitatea încheierii unui acord între angajator și salariat privind transferul temporar al salariatului la o altă muncă în cadrul aceleiași unități, cu păstrarea locului de muncă de bază; posibilitatea instituirii programelor flexibile de muncă; reprezentanții salariaților și angajatorilor vor putea stabili prin contracte colective de muncă posibilitatea compensării timpului de muncă suplimentar prestat de salariat nu doar în echivalent bănesc, ci și cu timp de odihnă suplimentar; acordarea înlesnirilor suplimentare pentru angajații care muncesc și concomitent continuă să învețe.
71. A fost inițiată modificarea HG nr. 253/2018 cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a **proiectelor desfășurate de comitetele sectoriale pentru formare profesională** în scopul optimizării procesului de depunere și selectare a propunerilor de proiecte depuse de Comitetele sectoriale de formare profesională, precum și cu scopul asigurării sporirii impactului proiectelor implementate de către acestea. Proiectul urmărește excluderea sumei maxime de finanțare din bugetul de stat a proiectelor Comitetele sectoriale de 100.000 lei per proiect. Ori, această limitare crea impedimente de elaborarea și finanțare a proiectelor cu impact pozitiv pe termen mediu și lung, până acum fiind acceptate pentru finanțare doar proiectele mici cu impact redus.

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

72. Am continuat procesul de ajustare a cerințelor de securitate și sănătate în muncă la standardele Uniunii Europene, fiind elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului privind transpunerea integrală în legislația Republicii Moldova a Directivei 92/91/CEE a Consiliului UE din 03.11.1992 privind **cerințele minime de îmbunătățire a protecției securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de foraj.**
73. A fost elaborat Proiectul **Acordului de colaborare cu Federația Rusă** în vederea reglementării migrației circulare și protecție a drepturilor lucrătorilor migranți, care urmează a fi negociat de părți.
74. Au fost inițiate oficial negocierile asupra proiectului **Programului-pilot comun între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel** cu privire la recrutarea și angajarea cetățenilor Republicii Moldova în calitate de îngrijitori ai persoanelor vârstnice cu dizabilități din Statul Israel.
75. Au fost ajustate prin HG prevederilor legale cu privire la **salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară** cu prevederile legislative cu caracter salarial care au devenit caduce după aprobarea Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.